

**Zápis z jednání
Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina č. 2/2022
konaného dne 10. 5. 2022**

Přítomni:

1. Jiří Uchytíl	7. Jan Mácha
2. Vladimír Slávka	8. Jan Zimmermann
3. Vladimír Malec	9. Miroslav Dibelka
4. Jiří Pykal (předseda)	10. Blanka Veletová
5. Miroslav Jirků	11. Jitka Merunková (tajemnice)
6. Jaroslav Poborský (místopředseda)	

Nepřítomni (omluveni):

1. Lukáš Bezchleba	3. Pavel Barták
2. Miloš Kučera	

Hosté:

1. Pavel Hájek (člen rady kraje)	6. Jiří Bartoš (OŽPZ)
2. Martin Hyský (člen ZK, předseda VSP)	7. Jaroslav Mikyna (OŽPZ)
3. Eva Horná (OŽPZ)	8. Antonín Tůma (Povodí Moravy, s.p.)
4. Jaroslav Michal (PROAGRO Radešinská Svratka, a.s.)	9. Miroslav Foltýn (Povodí Moravy, s.p.)
5. Jiří Svoboda (LDO Přebyslav)	10. Členové Komise pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina dle prezenční listiny

Program:

1. Zahájení, schválení programu, schválení zápisu;
2. Řešení problematiky vodního hospodářství v Kraji Vysočina;
3. Řešení problematiky lesního hospodářství a myslivosti v Kraji Vysočina;
4. Diskuse a různé;
5. Závěr.

Zasedání Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina se uskutečnilo jako společné s Komisí pro životní prostředí Rady Kraje Vysočina. Zasedání navázalo na seminář, na kterém byly zástupci jednotlivých státních podniků Povodí prezentovány plány dílčích povodí. Členové komise obdrželi k tomuto semináři podkladový materiál „Základní informace o plánech dílčích povodí a programech opatření pro správní obvod Kraje Vysočina“. Plány povodí budou po projednání předloženy ke schválení na zasedání zastupitelstva kraje.

1. Zahájení, schválení programu, schválení zápisu

Jiří Pykal, předseda Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina, přivítal všechny přítomné a hosty a zahájil jednání. Dle počtu přítomných členů konstatoval, že je komise usnášeníschopná. Přednesl návrh programu jednání, který byl všemi přítomnými členy schválen. K zápisu z minulého zasedání nebyly vneseny žádné připomínky a byl přítomnými členy schválen.

2. Řešení problematiky vodního hospodářství v Kraji Vysočina

Členové komise obdrželi s předstihem podkladový materiál.

Jaroslav Mikyňa uvedl, že území Kraje Vysočina je důležitou zásobárnou zejména povrchové vody nadregionálního významu. Podle údajů Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“) bylo v roce 2021 zásobováno pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu cca 96,4 % obyvatel kraje, což je mírně nad celorepublikovým průměrem (96 %). Podle údajů ČSÚ bylo na kanalizaci pro veřejnou potřebu zakončenou čistírnou odpadních vod (ČOV) v roce 2021 napojeno 78,9 % obyvatel kraje, což je pod celorepublikovým průměrem (84,7 %). Ze 704 obcí v Kraji Vysočina má vyřešeno čištění odpadních vod pouze necelých 40 %. Problematika čistoty vod tak zůstává jednou z priorit regionu.

Koncepční a strategické materiály v oblasti vodního hospodářství

Plánování v oblasti vod – plány oblastí povodí a plány dílčích povodí

Plánování v oblasti vod je soustavná koncepční činnost, kterou zajišťuje stát a která je hlavním nástrojem pro řízení vodní politiky. V současné době jsou plány předány kraji. Posouzení vlivů koncepce na životní prostředí (SEA) zatím není dokončeno, proces SEA zajišťuje Ministerstvo životního prostředí (MŽP). Nelze tedy splnit termín 30. 6. 2022 pro předložení zastupitelstvu kraje ke schválení. Předložení je plánováno v podzimních měsících.

Plány jsou zveřejněny na webových stránkách jednotlivých s.p. Povodí <http://www.pmo.cz/>, <http://www.pvl.cz/> a <http://www.pla.cz/>.

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina (PRVKUK) řeší koncepci optimálního rozvoje zásobování pitnou vodou, odkanalizování a čištění odpadních vod ve všech obcích (včetně jejich místních částí) na území kraje, přičemž navržené řešení musí být hospodárné. Na základě žádostí jednotlivých obcí se každoročně na zasedání zastupitelstva kraje projednává okolo 20 změn PRVKUK. Aktuální PRVKUK je zveřejněn na webových stránkách kraje <http://prvk.kr-vysocina.cz/>.

Povodňový plán pro území Kraje Vysočina

V povodňovém plánu jsou soustředěny v jednom místě veškeré dostupné informace související s povodňovým plánem kraje a ochranou před povodněmi a to s vazbou na Povodňový informační systém (www.povis.cz). Webová verze Povodňového plánu pro území Kraje Vysočina je zveřejněna na webových stránkách kraje <https://dpp.kr-vysocina.cz>.

Plán pro zvládání sucha a stavu nedostatku vody pro území Kraje Vysočina

Dne 1. 2. 2021 nabyla účinnosti tzv. suchá novela vodního zákona Krajský úřad dle zákona pořizuje a průběžně aktualizuje pro území kraje ve spolupráci s příslušnými správci povodí a Českým hydrometeorologickým ústavem (ČHMÚ) plán pro zvládání sucha a stavu nedostatku vody (plán pro sucho). Krajský úřad pořídí a zveřejní plán pro sucho pro území kraje nejpozději do 24 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona tzn. do 1. 2. 2023. Ministerstvo zemědělství a MŽP vydaly v polovině roku 2021 metodiku pro zpracování plánů pro sucho.

Od poloviny prosince loňského roku se zpracovává Plán pro sucho, přičemž se bude jednat o webovou aplikaci. Na základě platné smlouvy o dílo je dodavatelem společnost HYDROSOFT Velešlavín s.r.o. Podle smlouvy o dílo bude návrh díla zpracovaný do 30. 6. 2022, kompletní dílo do 30. 11. 2022.

Dotační tituly Kraje Vysočina v oblasti vodního hospodářství

Kraj Vysočina poskytuje do oblasti vodního hospodářství obcí dotace, přičemž jejich administraci zajišťuje OŽPZ podle následujících dotačních programů zařazených do Fondu Vysočiny:

Program „Projektová příprava ve vodním hospodářství“

Program je určen na spolufinancování generelů a projektových dokumentací obcí v oblasti zásobování pitnou vodou, odkanalizování a čištění odpadních vod a od roku 2011 i v oblasti ochrany před povodněmi nebo suchem. Alokace 12 mil. Kč. Max. výše dotace může letos dosáhnout 85 % celkových uznatelných nákladů u projektů, které jsou zároveň financovány z dotačních programů MŽP nebo MZe, a 65% u projektů, které jsou financovány pouze z Fondu Vysočiny. Příjem žádostí proběhl podle výzvy k jejich příjmu v termínu 19. 4. – 9. 5. 2022. Doručeno bylo 56 žádostí. Předpokládá se, že o poskytnutí dotací bude rozhodovat zastupitelstvo kraje na svém zasedání dne 14. 6. 2022.

Program „Stavby ve vodním hospodářství“

Program je určen na spolufinancování výstavby a intenzifikace vodovodů, kanalizací a ČOV pro veřejnou potřebu a na výstavbu vodních děl na ochranu před povodněmi a suchem v obcích na území kraje. Alokace 76 mil. Kč. Přijato 37 žádostí. Zastupitelstvo kraje rozhodlo o poskytnutí dotací na svém zasedání dne 10. 5. 2022. Podpořeno 30 žádostí.

Kraj Vysočina poskytl ze svého rozpočtu od roku 2002 dosud (včetně letošního roku) do oblasti vodního hospodářství obcí dotace v celkové výši 1 236 mil. Kč. Celková výše dotací se v posledních letech udržuje na stabilní výši. Kraj Vysočina, přestože má v této oblasti příjem z poplatků za odběr podzemní vody ve výši pouze cca 16 mil. Kč ročně, poskytuje dotace obcím zpravidla 5x vyšší.

Finanční prostředky ze zvláštního účtu Kraje Vysočina zřízeného podle § 42 odst. 4 vodního zákona, které mohou být poskytnuty zejména na mimořádné (okamžité) havárie na podzemních či povrchových vodách. Nutnou podmínkou je, že není znám nebo neexistuje původce znečištění a hrozí závažné ohrožení nebo znečištění vod. V letech 2016 až 2021 nedošlo k čerpání ze zvláštního účtu.

Informace o činnosti povodňového orgánu kraje

Krajský úřad, OŽPZ je podle vodního zákona povodňovým orgánem kraje v období mimo povodeň a zabezpečuje rovněž činnost Povodňové komise Kraje Vysočina po dobu povodně. Povodňové orgány krajů mj. organizují odborná školení povodňových orgánů obcí s rozšířenou působností. V letošním roce se školení k ochraně před povodněmi pro povodňové orgány obcí s rozšířenou působností konalo dne 24. 2. 2022 v Jihlavě.

Informace o činnosti komise pro zvládání sucha a stavu nedostatku vody

S účinností tzv. suché novely vodního zákona dne 1. 2. 2021 byly kraji a krajskému úřadu stanoveny nové povinnosti v oblasti zvládání sucha a stavu nedostatku vody. Podle ustanovení § 87f odst. 1 vodního zákona hejtman kraje jako zvláštní orgán kraje zřizuje krajskou komisi pro sucho a je jejím předsedou. Ustavující jednání komise pro sucho proběhlo dne 21. 4. 2021, další jednání se předpokládá v polovině letošního roku v návaznosti na postup prací na zpracování plánu pro sucho.

Problematika řešení dopadů dlouhodobého sucha

Podle údajů ČHMÚ byl loňský rok na území Kraje Vysočina srážkově mírně podnormální a teplotně naopak mírně nadnormální. Dlouhodobý průměrný roční úhrn srážek na území Kraje Vysočina je 675 mm (dlouhodobý normál). Stav podzemních vod i průtoky ve vodních tocích na Vysočině lze v současné době hodnotit jako podnormální. Množství povrchové vody zadržované ve významných vodních nádržích včetně nádržích vodárenských je zatím na normální úrovni viz <https://voda.gov.cz>. Vodárenské nádrže jsou zaplněny a odběry vody za účelem zásobování pitnou vodou nejsou ohroženy. Zásoby vody ve sněhu na území kraje byly letošní zimu významně podnormální pouze na úrovni o něco více, než je polovina dlouhodobého průměru.

Kraj Vysočina problematiku dlouhodobého sucha a nedostatku vody vnímá velice intenzivně a snaží se jí řešit. Hejtman Kraje Vysočina inicioval již v roce 2016 zřízení pracovní skupiny k problematice sucha jako svého poradního orgánu. V roce 2018 byl v rámci uvedené pracovní skupiny zřízen řídicí výbor, který se věnoval zejména problematice vodárenských odběrů a manipulace s povrchovou vodou na vodárenských nádržích. Materiály z činnosti Kraje Vysočina i krajského úřadu a další informace k suchu jsou zveřejněny na webových stránkách kraje www.kr-vysocina.cz v dokumentech OŽPZ/voda (ochrana před suchem).

Výstavy

OŽPZ od roku 2011 připravuje výstavy ke Světovému dni vody, který připadá na 22. březen. Hlavním cílem tohoto dne je pořádání osvětových akcí k podnícení zájmu veřejnosti a odpovědných institucí na ochranu a udržitelný rozvoj ve využívání vodních zdrojů. Každoročně je vyhlášováno aktuální motivující téma, přičemž v letošním roce je tématem „Podzemní voda“. Výstava je letos spojena s výstavou k lesnímu hospodářství a zemědělství a ke zhlédnutí je do konce května v jednotlivých patrech budovy B krajského úřadu.

Usnesení 003/02/2022/Kz

Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina bere na vědomí

informace o činnosti Kraje Vysočina a Krajského úřadu Kraje Vysočina v oblasti vodního hospodářství.

Usnesení bylo přijato 10 hlasy (0 proti, 0 se zdrželo).

Usnesení 004/02/2022/Kz

Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina doporučuje

radě kraje podporovat poskytování dotací v oblasti vodního hospodářství i v následujících letech.

Usnesení bylo přijato 10 hlasy (0 proti, 0 se zdrželo).

Usnesení 005/02/2022/Kz

Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina doporučuje

radě kraje, aby doporučila zastupitelstvu kraje schválit plány dílčích povodí pro území Kraje Vysočina.

Usnesení bylo přijato 10 hlasy (0 proti, 0 se zdrželo).

Koncepce společného řešení vody v krajině + kvality zemědělské prvovýroby (kvality potravin)

Vladimír Mareček předložil informaci o Koncepci společného řešení vody v krajině + kvality zemědělské prvovýroby (kvality potravin). Koncepce vychází z dobrých zkušeností našich vinařů - mezistupeň - Integrovaná ochrana révy vinné (hospodaří se tak na 60% rozlohy vinic při stejných výnosech a 1/3 spotřebě chemie, jako konvenční vinařství) a také z hospodaření zemědělců v ochranných pásmech VD Švihov (Želivka). Systém se skládá ze tří stupňů – schopnost orné půdy zadržet vodu, krajínovtvorba pro vodu v krajině, omezení chemie a integrovaná ochrana. Na toto navazují dva pilíře – investiční podpora zemědělské prvovýroby a ekonomická stabilita farem – omezení podnikatelských rizik. Tento systém je v souladu s programovým prohlášením a se strategickým plánem MZe.

Ohledně předložené problematiky bude naplánováno společné jednání s Pavlem Hájkem a předsedy obou komisí.

3. Řešení problematiky lesního hospodářství a myslivosti v Kraji Vysočina;

Členové komise obdrželi s předstihem podkladový materiál.

Z následného jednání se omluvila předsedkyně komise pro životní prostředí Blanka Lednická a vedením jednání za komisi komise pro životní prostředí byl pověřen místopředseda komise Rostislav Habán.

Pro členy komisí byla připravena prezentace, kterou Jiří Bartoš podrobně okomentoval. Prezentace obsahovala tyto základní informace:

Dlouhodobé sucho v lesích

Suché a teplé počasí přechozích let působí v lesích i nadále extrémní škody, zejména na lesních porostech tvořených smrkem. I přes celou řadu aktivit státní správy lesů všech stupňů a samosprávy kraje se nedaří gradaci kůrovce zastavit, i když rok 2021 byl rokem, kdy došlo k jejímu poklesu. Loňský rok byl tedy rokem, kdy došlo ke konsolidaci v průběžnosti zpracovávání kůrovcem napadené hmoty. V současné době nejsou problémy s kapacitami na zpracování nahodilé těžby, stejně jako s realizací dřeva na trhu.

Schvalování lesních hospodářských plánů

Každoročně jsou státní správou lesů krajského úřadu schvalovány lesní hospodářské plány (dále jen "LHP"). V současné době, s ohledem na probíhající kůrovcovou kalamitu, kromě standartního schvalování LHP, jsou vedena řízení, v rámci kterých jsou měněna závazná ustanovení LHP, především maximální celková výše těžeb, méně často výchova lesních porostů do 40 let věku. Na mnohých majetcích došlo ke změnám závazných ustanovení opakovaně.

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Oddělení lesního hospodářství a myslivosti i v letošním roce připravilo již tradiční výstavu s tématem lesního hospodářství, tentokrát s názvem „Návrat lesů do krajiny“. Pořádání těchto výstav, stejně jako např. akcí lesní pedagogiky, jsou příjemnou formou předkládány informace o lesním hospodářství. I přes značně omezené časové možnosti se Kraj Vysočina nadále podílí na akcích lesní pedagogiky, v letošním roce např. na tzv. „Zlatém listu“. Podle časových možností budou zajištěny i další tyto akce.

Pachové ohradníky

V roce 2010 se podařilo navázat spolupráci s Nadací pojišťovny Generali na pilotním projektu Pachové ohradníky 2010. Spolupráce pokračovala i dalších letech. Od roku 2019 zvolila nadace jinou strategii, a tedy na realizaci tohoto opatření se již finančně nepodílí. I přesto by mělo být v Kraji Vysočina i v letošním roce ošetřeno cca 150 km silnic tak, aby se provoz na nich stal bezpečnějším.

Výkup spodních čelistí prasete divokého

Početní stavy prasete divokého, s krátkodobými výkyvy, dlouhodobě narůstají. Proto Kraj Vysočina pokračuje v projektu a i nadále má zájem shromažďovat a vykupovat příslušné spodních čelistí prasete divokého. Tato činnost je smluvně zajištěna Českomoravskou mysliveckou jednotou, okresními mysliveckými spolky Kraje Vysočina. V letošním roce je na tuto aktivitu alokováno 850 tis. Kč.

Příspěvky do lesů ze státního rozpočtu

Poslední novelou nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti došlo k rozšíření činností, které jsou podporovány ze státního rozpočtu. Kromě rozšíření došlo i k dalšímu navýšení sazeb u některých činností. Tím je ze strany státu reagováno na kritickou situaci v lesích. Nově byl otevřen další program, podle kterého lze podávat žádosti o finanční příspěvek na podporu adaptace lesních ekosystémů na klimatickou změnu.

Na základě dotazu Tomáše Havlíka informoval Jiří Bartoš o zpětné vazbě žadatelů ohledně žádostí o příspěvek na podporu adaptace lesních ekosystémů na klimatickou změnu.

Úkol: *Rozeslat elektronicky členům komise pro zemědělství statistiku úhrnů srážek a průměrných teplot v Kraji Vysočina.*

Na základě dotazu Rostislava Habána uvedl Jiří Bartoš, že formulace „vytvoření podmínek pro administraci narůstající agendy v oblasti lesního hospodářství a myslivosti“ v návrhu usnesení je chápáno jako akceptace současného personálního nastavení pro další období.

Usnesení 006/02/2022/Kz

Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina

bere na vědomí

informace o činnosti Kraje Vysočina v oblasti lesního hospodářství a myslivosti a

doporučuje

radě kraje podporovat opatření na úseku myslivosti a vytvoření podmínek pro administraci narůstající agendy v oblasti lesního hospodářství a myslivosti.

Usnesení bylo přijato 10 hlasy (0 proti, 0 se zdrželo).

Jitka Merunková pozvala členy komise na výstavu Země živitelka v Českých Budějovicích.

Úkol: *Rozeslat elektronicky členům komise pro zemědělství jako přílohu zápisu.*

Jiří Uchytíl informoval o materiálu „Společné prohlášení zemědělců Kraje Vysočina k podpoře produkčního zemědělství při zachování půdní úrodnosti a stavů zvířat, k podpoře ochrany životního prostředí a vodních zdrojů v Kraji Vysočina a zajištění významného podílu na potravinové soběstačnosti České republiky“. *Materiál bude elektronicky rozeslán členům komise.*

Na základě dotazu Lenky Koláčné byla předložena informace o projektu v ochranném pásmu Švihov. Projekt je představen na webových stránkách Kraje Vysočina. Tento projekt byl podkladem pro MZe při přípravě dotačního programu.

4. Diskuse a různé

Termín příštího zasedání komise byl stanoven na **čtvrtek 8. září 2022, od 15.00 hodin**. Toto zasedání bude koncipováno jako výjezdní do Radešínské Svatky.

5. Závěr

Závěrem předseda poděkoval všem přítomným za aktivní účast a ukončil zasedání.

Ing. Jiří Pykal

předseda Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina

Bc. Ing. Jitka Merunková

tajemnice Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina

Zpracovala a zapsala Lenka Matysová dne 13. 5. 2022.